

Видає „Видавниче Товариство імени Б. Грінченка“.

Виходить 6 разів на місяць.

Ціна одного примірника 2 фен.

Ч. ІО. (57).

Вецляр, 20. лютого, 1917. р.

Рік ІІІ.

Найновіща реформа в Українській Громаді вєцлярського табору.

Як звісно нашим читачам, в падолистї м. р. відбулась в нашій Українській Громаді важна реформа, яка усунула багато дечого такого, що показалось некорисним для життя громади, а на се місце поставила нове, що показувалось корисним і відповідним. Найважнішою зміною в сій цілій реформі було те, що Просвітний Виділ, як начальну власть в Українській Громаді усунено, а на се місце поставлено Генеральну Старшину, яка складала ся з голови, писара, скарбника і делегатів від усіх таборових організацій.

На підставі сеї реформи розвинулось у нас життє в нашій Українській Громаді дуже гарно, так що наслідки сеї реформи виявились протягом трьох місяців як найкращі. Незважаючи на се, наші провідники, перш за все члени Генеральної Старшини, підняли гадку, що в організаційнім життю Української Громади можна би ще дещо змінити і тим способом поставити се життє на ще сильніших підставах. І в слід за тим появилась у нас нова реформа, яку ухвалено на Генеральній Раді в днях 15. і 16. лютого с. р.

Нова реформа не принесла очевидно так багато нового, як реформа з падолиста, бо

тут не треба вже було нічого усувати, але вона все таки принесла дві важні річи: 1) Начальну власть—Генеральну Старшину—скріплено і 2) зреорганізовано Генеральну Раду тим способом, що зроблено з неї—так би сказати—парлямент під назвою „Народної Ради“. (Давну назву — „Генеральна Рада“ закинено, бо вона в нашій історії прикладалась власне до Ради Генеральної Старшини і окремої Генеральної Ради поза „Радою Генеральної Старшини“ у нас не було).

Що до Генеральної Старшини, то тут ухвалено так, що вона має складатись з президента і 12 членів Генеральної Старшини, які називають ся референтами, і з виїмком писара, скарбника і референта для зносин з Командатурою, мають приділені для себе таборові організації, якими мають опікуватись. Так президент, як і всі члени Генеральної Старшини мають бути вибрані на три місяці Народною Радою і є перед нею відповідальними.

Ся зміна показала ся потрібною тому, бо тим способом начальна управа, яка є вибрана Народною Радою (парляментом) являється немов правительством, відповідаль-

ним перед народним представництвом,— з другого боку, ся управа є чимсь більше постійним, бо урядованне всіх членів обіймає трьохмісячний час і нема сього, що було перед тим, що члени Генеральної Старшини (делегати від організацій) змінювались часто. Тай ще одно було не добре, що кожний член Ген. Старшини, як делегат від організації, відповідав за свою діяльність лишень перед своєю організацією, а не перед якимсь ширшим законодавчим тілом.

Щодо Народної Ради, то вона має походити з виборів, а не так, як се досі було, що членами її були члени зарядів всіх таборових організацій. Виборчий закон ухвалено такий, що голосованне має бути загальне, рівне, безпосередне і тайне—очевидно для тих, які себе хочуть уважати членами Української Громади.

Що сю реформу т. зв. Ген. Ради перепроваджено, були для сього теж причини. Приклонникам реформи хотілось мати в нашій Українській Громаді рід парламенту (Народної Ради), опертого на справедливим виборчим законі.

Усе зроблено добре, бо треба нашим людям показати, як повинен виглядати парламент і як повинні виглядати вибори на Україні. (Цілу Українську Громаду поділено на 6 виборчих округів, які мають вибирати по 10 послів, так що Народна Рада має складати ся з 60 членів).

Усе те показує, що наша Українська Громада зорганізувалась приблизно на державний лад, на такий лад, який нам хотілось би мати на Україні. Що сей лад нічим не нагадує Росію—се річ очевидна. Наш лад показує звязь начальної управи з народом, він ставляє Народну Раду, яка дійсно складаєть ся з представників, що вийшли з волі народу. Се не те, що російська Дума.

І сей лад, який ми собі самі зложили, ми повинні все мати перед очима, щоби повернувшись до дому, домагати ся такого ладу й на Україні. Т.

Російські Українці в справі мирових плянів Вільсона.

Відень 8. лютого 1917.

Союз Визволення України вислав до амбасадора північно-американських Сполучених Держав у Відні письмо такого змісту:

„Ваша Ексцеленціє! У відручнім письмі Президента північно-американських Сполучених Держав до Сенату з дня 22. січня с. р. піднесено великі слова про волю всіх народів і право кожного народу до самостійного державного життя.

„В звязку з проголошенем сих великих слів дозволяємо собі звернути увагу п. Президента, що під російським панованем стогне в неволі великий 35 мільоновий український нарід, позбавлений елементарних національних прав, навіть права уживання своєї мови в письмі і слові; що Росія, вирушивши ніби то на визволене австрійських Славян, та зайнявши Буковину й часть Галичини, заселені Українцями, що користають під австрійським панованем зі свободи національного розвою, знищила тут придбання української національної культури, аж до заборони українського слова.

„Український нарід в Росії все змагає і змагатиме до самостійного державного життя, і згадане письмо п. Президента управнює нас до надії, що ті змаганя знайдуть поперте у п. Президента, згідно з проголошеною ним засадою свободи і рівности народів.

„Просимо передати се наше письмо Вашому Правительству“.

„Було колись—в Україні
Ревіли гармати“...

Україна моя мила,
Рідний краю дорогий!
Де колишня твоя сила,
Що жахались вороги?

Де та слава, що лунала
Про тебе по всій землі,
Воля та, що ти шукала
І боролась за її.

Де за тую волю—долю
Твої славнії борці,
Де ті горді тобою
Запорожці-молодці?

Де те саме Запорожже,—
Се гніздо твоїх орлів,
Що держало на сторожі
І султанів і царів?...

А гетьмани з бунчуками?
Де поділи ся вони?..
А з свяченими ножами
Гайдамаччини сини?...

О, нема того нічого
В тебе, краю дорогий!..
Що було в тебе святого,
Все окрали вороги!...

Вертоліз.

3 таборового життя.

ГЕНЕРАЛЬНА РАДА.

У четвер, 15 лютого, о 10 годній в ранці, розпочалися збори Генеральної Ради. Учасників явилось 43, що ставлять собою заряди всіх таборових організацій.

На порядку денному стояли слідуєчі точки: 1) видчитанне протоколу зборів Установчої Ради з 7. листопаду минулого року, 2) звіт Генеральної Старшини, 3) звіт Ревізійної Комісії Генеральної Ради й уділення абсолюторій, 4) проєкт реформи Генеральної Старшини й Генеральної Ради, 5) вибори голови, писаря і скарбника, а в разі ухвали реформи Генеральної Старшини, — вибори решти членів Генеральної Старшини, 6) вибори Ревізійної комісії і 7) вільні внесення.

По прочитанню протокола, який зістався прийнятим, подав звіт Голова Генеральної Старшини т. А—к з діяльності Старшини протягом 3 місяців. На початку товариш Голова пригадав, при яких тяжких умовах довелося Генер. Старшині теперішнього складу перебрати в свої руки провід праці в таборі з часу реорганізації табору. Стаючи до самостійного ведення роботи, не мало було ще таких товаришів, що не вірили в свої сили, сумнівалися, що ми зуміємо повести справу як слід; до того ще з відїздом 13 фрайштатців у нас фактично значно зменшилося інтелігентних сил, спосібних до роботи.

Отже з усякого погляду умови були несприятливі до доброго розвитку роботи, та по мимо усіх

тих труднощів вона не стала на місці, а значно поступила вперед. За той час послано на роб. команди 20 мужів довіря, і практика з ними дала прекрасні наслідки. Завдяки їх діяльності установлено тісніший зв'язок з людьми, працюючими на командах. При іншому веденні стала на міцний ґрунт Ст. Вона значно поширилася і набрала практичного значіння, перебравши догляд над огневою сторожею. На добрій дорозі стоїть тепер товариство „Українське Мистецтво“, розвивається діяльність Видавничого Товариства. Взагалі всі організації відповідно своїм цілям і завданням поширюються, розвиваються й міцнішають. З'явилася нова організація „Український Клюб“.

Маси все більше й більше прихиляються до нашої справи й беруть у ній живу участь.

За головою з черги зложили звіти генеральний писар, скарбник і референт для зносин з Командатурою.

В своїх звітах члени президії Генер. Старш. підкреслили потребу реформи Генеральної Старшини, бо з поширенням та розвитком діяльності організацій збільшується робота для Генеральної Старшини, як також потреба більшого єднання та солідарності між собою організацій. Між тим члени Генер. Старшини, будучи лише представниками в ній від організацій, не можуть віддавати досить уваги загальним інтересам цілого табору.

Після прийняття звіту Генеральної Старш. й вислухання справоздання Ревізійної комісії та уділення абсолюторії збори о 12 год. перервано до 2 г. по полудні.

Подорож до Катеринославу.

Ми з братом прийшли на ст. Луганськ перед самим відходом потягу. Подорожні метушилися на пероні, кожний хотів скоріш сісти, щоб краще зняти місце. Однак не всі, що були на пероні, збиралися їхати, не всі спішили зайняти кращі місця. Геть у ліво від станції стояв гурт чоловік до 300, які й не думали поспішати на потяг. Ми з братом підійшли до них. Це були всі робітники, різних професій, різних вік—мущини й жінки. Всі чогось чекали. Обличчя кожного з них показувало багато пережитого в горі. Не перший вже день вони стоять тут, чекаючи, поки хто покличе на потяг та повезе до тяжкої праці.

Луганськ—це фабричне місце; роботи в цім місті дуже багато. Але фарбики були переповнені робітниками і новим шукателям роботи, майже кожного дня приходилось прибувати і вибувати, бо не було місця, щоб задовольнити всіх, хто хоче їсти. Ми з братом підійшли до двох робітників з того гурту. Се були „Малороси“, як вони себе назвали. Це не були щасливі люде розкішної України, а якісь жебраки. На плечах висіло по порожній торбині, на ногах потоптані „постоли“, які не одну сотку верстов проносили своїх володільців. А свитини!... О, що то були за свитини!... Де

подїлася розкішна вовна, що так багата нею Україна? Рябіли нитки з валу та на латках латки сиділи—такі були свитини. Лиця неначе по пів року не бачили не тільки мила, а й води. Коли дивишся на таких люде, дуже неприємне почуття стискає серце і мимо волі виривається думка: „може їх хто обікрав? Чи може довго були хворі?...“

Брат запитав їх, чи довго шукають роботу. Один з них глянув на нас з виразом мертвяка на лиці, і тихо промовив:

—Так, багато вже днів ми блукаємо, добрий чоловіче, —цілих вісім місяців нема й нема тієї тяжкої праці, а дома 7 душ, землі ні клаптика, як хочеш, так і живи; куди не поткнешся, скрізь один одвіт: „Занято! Нету места!“ Тяжко здихнув і замовк, опустивши голову на груди. Мене схвилювала така картина. „Як це—думаю—на нашій, такій багатій Україні люде без роботи по вісім місяців блукають!... Та хіба ж це можливо!...“

—Та чи ви справді не знайдете роботи, чи може так привикли блукати?—запитав я їх обох.

—Побий нас Боже! ми правду говорим;—усі міста тут обходили, а роботи немає,—з болем відповів один з них.

Вдарив третій збінок і ми з братом сіли на потяг. Я до слідуєчої станції розпитував брата

На полудневих нарадах завязала ся широка дискусія в справі реформи Генер. Старшини. В ній забірало голос 18 осіб. Майже всі промовці висказували ту думку, що теперішній склад Генер. Старшини не є достаточний, а спосіб виборів в члени її не є відповідний в своїм правовім відношенню для дальшого успішного ведення роботи. Виробив ся погляд, що треба створити власть, яка би опіралась на цілковито демократичних основах і була би заінтересована в гармонійнім розвиткові всіх таборових організацій, бо до сього часу, крім голови, писаря й скарбника, інші члени Генеральної Старшини не були вибрані Генер. Радою, а тим самим були вільні від відповідальности перед нею, а це є ненормально і недемократично. Крім того, будучи лише делегатами від організацій, вони з правового погляду були зобов'язані застоювати інтереси лише своїх організацій, які на те їх уповноважили, а не були зобов'язані дбати про інтерес всього табору.

По сій дискусії та зreferованню членом спеціальної комісії тов. проф. Т-м проекту реформи Генер. Старшини винесено слідуєчі резолюції:

1. Всі Українці, які належать до вецлярського табору та ті Українці, що мають вступ до табору складають собою Українську Громаду у Вецлярі.

2. На чолі Української Громади стоїть президент, вибраний Народною Радою на час 3 місяців.

3. Генеральна Старшина складається з президента й 12 членів, вибраних Народною Радою на час 3 місяців.

4. Члени Генер. Старшини суть такі: 1) писар, 2) референт для зносин з Командатурою, 3) скарб-

ник, 4) референт Просвітної Громади, Церковного Брацтва й К-та по будові пам'ятника, 5) референт Видавничого Товариства, 6) референт т-ва „Самостійна Україна“, 7) референт Музич.-Драм т-ва ім. М. Лисенка, 8) референт т-ва „Українське Мистецтво“, 9) референт т-ва ім. Ів. Мазепи й заповомого Комітету, 10) референт т-ва „Сільський Господар.“ 11) референт Українського Клубу й Чайні і 12) референт т-ва „Воля.“

5. Президент Української Громади, який є разом референтом т-ва „Січ“ має нагляд над цілим життям Української Громади і є провідником Генер. Старшини. Він має право брати участь в усіх нарадах організацій з голосом рішачим та є відповідальним перед Генер. Радою.

6. Члени Генер. Старшини сповняють определені їм функції і відповідають перед Народною Радою. Вони мають право брати участь в усіх нарадах определених їм організацій з рішачим голосом, а в інших лише з дорадчим.

7. Президента заступає писар. Члена Генеральної Старшини може заступити в його функціях инший член Генер. Старш., назначений президентом.

8. Членами Генер. Старш. можуть бути лише члени Народної Ради.

9. Члени Народної Ради, вибрані до Генеральної Старшини, не перестають бути членами Народної Ради. В справах довіря для членів Генер. Старшини мають вони лишень дорадчий голос.

10. Президія Генер. Старшини складається з президента, писаря, референта для зносин із Ко-

про безробіття, бо він був старший від мене і більше бачив світа.

—Це ще не все—остановив він мене,—а ось поїдем далі, то там тисячами люде лежать по станціях.

Доїхали до Юр-ого заводу, який славив ся на всю Україну своїми заробітками. Отут-то було людей! За цілий день не можна було перелічити, і картина тут похожа була на ярмарок. Кругом станції, на пляцу, понапинані були із різнокольорового шмаття будки: одні були із українських стьожкових ряден, другі—з порваних лодзінських одіал. Крик, гам—не можна нічого розібрати. Ось появились два обірваних, замазаних у вугільну сажу шахтяри. Обоє вони до смерти п'яні, лайка з язика не сходить, мов навигені. Обнялись і обидва попадали, когось проклинаючи...

Зза гори показала ся ціла артіль нових робітників, з яких один безупинно вигравав на „скабську“ гармонію, а два молодих, здорових хлопців одягнених „по останній моді“, вибивали якпійсь „новомодний“ танец. Ще більш сумно стало. Одні з голоду закладають останню сорочку, а ці переводять, пропивають зароблені тяжкою працею гроші.

Скоро ми поїхали далі. Для мене нова і нова картина життя відкривалась, нові, до цього ча-

су невидимі виринали питання і мов рій, крутились у голові.

Приїхали на Дебальціво. Тут ще хуже, ще більше робітників, що шукають кусника хліба. Було 9 годин вечера і обірвані, з сумними обличчями робітники гніздили ся де попало. Одні полягали тут-же на пероні, инші позаходили в станційний будинок і там один коло одного, мов вівці в спеку, лягали і за одну хвилину засинали.

В 11 годин вечера нам з братом треба було їхати далі. Вийшли ми з дешевенької „гостинниці“, ідем, не звертаючи уваги на вкруги себе. Коли раптом чуємо: „каравул! рятуйте, люде добрі!“ Ми побігли туди, де чув ся крик, і узнаєм, що вирізано 50 карб. грошей у одного молодого хлопця з Полтавщини. Щоб хоч трохи заспокоїти нещасного хлопця, йому збрали серед присутніх кілька карбованців. Бідолаха не знав, як і дякувати.

Потяг почав рушати і ми поспішили, щоб не лишити ся. Нові й нові відкривались картини людського горя. Прийшло ще майже таку картину побачити на ст. Ясиноватій. Але якось аж соромно розповідати про все лихо, що діється на нашій Україні. Що ближче до „золотого Катеринославу“, до „золотого дна“, то на кожній станції ще більше можна було бачити таких же обір-

мандатурою і скарбника. Вона полагоджує справи дрібнішого характеру.

11. Члени Генеральної Старшини не можуть належати до президії Народної Ради.

По ухвалі проєкту реформи Генеральної Старшини відбули ся вибори її президії та решти членів. Президентом Української Громади, як також провідником Генеральної Старшини обрано т. А-ка, писарем т. К-го, референтом для зносин з Командатурою т. проф. Т-го і скарбником т. проф. К-бу.

Збори не покінчено й перенесено на слідуєчий день. (Далі буде).

Театр. У четвер, 15-го лютого, Муз.-Драм. Т-во ім. М. Лисенка упорядило невеличку виставу з вокальним відділом. На початку відіграно комедію на 1 дію М. Кропивницького „Помирились.“

Т.т. Ш-ль і К-жа з великим успіхом виконали свої ролі. Вони талановито змалювали типи,—перший Панаса, а другий—Степаниду,—багатих міщан, виразно й уміло передавши їх смішні сторони в життю.

Степанида цілком отуманена думками про страшний суд і боїть ся, як би не спіткнуть ся на своїй життєвій дорозі, не согрішить і не попасти через це в пекло, яке вона собі дуже ясно уявляє. Панас, її чоловік, теж стоїть на однім культурнім рівні з нею. Він своєю побожністю без жадного сумніву оправдує свою заможність, надбану чужою працею. Панас у тов. Ш-ля був дуже правдивий в тому місці, де він стає навколішки перед образа-

ми та й жінку з дочкою заставляє те саме робити, щоб вимолити у Бога спасення для себе.

Добре справив ся з своєю ролею Оксани т. П-ий.

Добре грав і т. Н., але був занадто жвавим, непримущеним, і вже цілком недопустимо ставати під благословенне батьків, засунувши руки в кишені.

Знаменито віддав т. Л-ч кулашника Лактіона. Типичним був у т. Б-го шинкар Гершко.

Вокальний відділ пройшов з успіхом. Хор співав добре, але все старі для наших слухачів річі. Дивно, чому він не береть ся за нові. Тріо загалом були гарно проспівані, лише в пісні „Така її доля“ зовсім не було чути другого тенору.

Деклямації були добрі. З глибоким чуттям продеклямував т. Б-ко цілу „Тарасову ніч“ Т. Шевченка. Він будив і зворушував думки слухачів, лише голос під кінець йому зрадив—охрип, але це доброму вражінню не пошкодило.

Смішили веселим, добрим сміхом куплети під музику, виконані т.т. К-м та Б-м.

Але танці в кінці пройшли можна сказати з найбільшим успіхом і т.т. танцюристи (Н-н та П-ий) одержали заслужені ними гучні оплески.

Фаддей Горемиченко.

Українське православне церковне Братство імени св. Кирила і Методія. 16. лютого відбуло ся перше загальне зібрання Братства. Вибрано заряд із 5 чоловік. Ухвалено, щоби заряд як найскорше перебрав би все те майно, що належить церкві.

ваних і голодних робітників. Їх без упину гнав голод з одного краю України в другий, але добра нігде не було, скрізь нужда їх чекала.

На ст. Катеринослав також майже весь перон був зайнятий робітниками. Вони дожидали потяга, щоб їхати в донецький басейн шукати роботу.

Ми з братом пішли подивитись місто Катеринослав, оглянути його дніпровську красу. Гарне місто! Вулиці заметені, мов до празника приготовлено, електричний трамвай по вулицям—прямо диво! За 5 коп. через усе місто проїхати можна. Кругом виглядає багатством, усюди чути веселість. Поліцаї, мов кабани пикаті, стоять на варті, стережуть порядок.

Майже пів міста обдивились; все було гарно. Повернулись до однієї фабрики, щоб узнати про земляка. Але дорогою на одному провулку наткнулись на якогось нещасного, який видно було помирав і, як ми довідались, помирав з голоду. Йому було років 50, але він завчасно лишив ся сили і нікому не стало потрібно ослабілих його рук. Брат підійшов, підняв його на вітер; я побіг купити „хранзолу.“ Скоро я вернув ся з хлібом, але вже не застав нещасного живим: голод та тяжке життя своє взяли...

Мені було незрозуміло, як це так—людина, не найшовши роботи, мусить з голоду помирати? Хі-

ба немає такого способу, щоб допомогти, коли нічого робити. В голові моїй була революція: „Як же воно так? Їхали до Катеринославу, то майже всю дорогу степ, засіяний золотоколосою пшеницею; по полю, мов по морю, переливались хвилі, радуєчи серце того, хто на них дивив ся. Серце в кожного радувалось, що таку багату країну Бог дав. Хотілось крикнути: „Ось, дивіть ся, чужинці, що це за край! Тільки дайте нам змогу згуртуватись, пізнати один одного, а тоді побачите, що це за край Україна!“

Але де ж вона, та золота пшениця дівається з нашої України, що людям приходить ся помирати з голоду? Я запитав брата, чи це так по всіх державах люде мруть з голоду? Брат подумавши, сказав: „Ні! де є кращі порядки, то там цього немає, вже не побачиш“. Мене братові слова не задовольнили, думки роїлись у голові і не давали мені покою. „Одні собак годують хорошою їдою, а тут, в такому місті—голодна смерть!.. Що цьому за причина? Не робітники винуваті, що гинуть з голоду—виринали в моїй голові—не робітники завинили цьому, а ті, що захопили все народне добро в свої руки і, мов собакам, кидають людям по маленькому куснику, щоб не зразу помирали...“

Донець.

Ухвалено засідання робити кожного тижня, що п'ятницю о 7 год. вечера.

I. С-ов.

ВІЙНА.

(від 14. до 19. лютого 1917. р.)

Англійсько-французький фронт.

Німці зробили дня 15. лютого с. р. в Шампанії на південь від Ніпону наступ на французькі лінії і зайняли їх 2600 м. в шир, 800 м. в глибину і взяли 21 офіцерів, 837 жовнірів, та 20 скорострілів. Над західним берегом Мозелі зайняли 44 жовнірів у полон. Французи втратили під вистрілами Німців 7. літаків (аеропланів).

Український, галицько-волинський фронт.

Коло Золочева в Галичині в напрямі Тернополя 15. лютого с. р. зробили австрійсько-німецькі війська малий наступ, забрали 6 офіцерів та 275 солдатів у полон. Росіяни робили наступ газовими мінометами коло Луцька без наслідків.

Румунсько-семигородський фронт.

Дня 14. лютого с. р. коло Мештенешті підняли наступ Німці і забрали в полон 23 офіцери та поверх 1200 солдатів у Росіян та здобули 3 гармати, 12 скорострілів і 6 мінометів.

Коло Велепутна зайняли сильно укріплену позицію приступом, захопили 3 офіцерів 168 солдатів у полон та взяли 3 скоростріли.

На прочих фронтах важливіших подій не було.

Вісти з Росії й зі світа.

БОРОТЬБА ПІДВОДНИМИ СУДНАМИ.

Німецькі підводні судна, що обступили Англію, Францію та Італію затоплюють пересічно що тижня 10.000 тонів. Бельгійські часописі донесли, що перший раз від початку війни сполука Лондону (Англії) з Парижем (Францією) було перервана.

З Америки довозить ся оружа на 60% менше. В Італії нема цукру і вугля. Через недостачу вугля обмежили виріб оружжя по фабриках до двох днів тижня.

АНГЛІЙСЬКА РЕГЕНЦІЯ (УПРАВА) В РОСІЇ.

Росія потребує на війну грошей, хоче від Англії позички. У Петербурзі зявили ся Бріян і Льюїс Джордж і поставили такі домагання: Англія жадає контролі над визиченим грошем і в тій ціли поставить своїх урядників; жадає зміни внутрішньої політики в дусі англійським (лібералів); жадає обсади найвищих становищ прихильниками Англії. Так вбірає Англія в свої шори Росію.

САЗОНОВ ПРО КІНЕЦЬ ВІЙНИ.

Сазонов, теперешний посол російський в Англії, заявив перед співробітником „Біржевих Ведомостей“, що Америка своїм виступом приспішить кінець війни, вона не буде довше трівати як пів року.

В КАТЕРИНОСЛАВЦІНІ ВИБУХЛА НЕЗВІСНА ПОШЕСТЬ.

З Капенгаги доносять, що у Катеринославщині вибухла незвісна пошесть, яка забирає багато жертв. Лікарів мало, а й ті, які є, зовсім безрадні проти неї. Ціле тіло навіджених пошестю покриваєть ся струпами, що ятрять ся ранами на всім тілі, поки не поспіє смерть. Чи не Китайці, або які мешканці Сибіру занесли сю хворобу в донецькі вугольні копальні?

АТЕНТАТ НА РОСІЙСЬКОГО МІНІСТРА МАРИНАРКИ.

На російського міністра маринарки Грогоровіча двоє незвісних людей зробили напад револьвером на улиці в Петербурзі. Та він був узброєний, уйшов смерті, а вони щезли без сліду.

ВІДКРИТЄ СТАРИННОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІКОНИ.

Як доносить „День“ із Харкова, на зборах харківського єпархіяльного церковно-археологічного товариства архимандрит мелецького монастиря волинської єпархії Алексій подав вістку про археологічне відкритте величезної ваги. В 1915 р. з театру війни з мелецького монастиря на Волині евакуовано до Харкова старинний чудотворний образ Миколи Чудотворця. При огляді образу замічено, що дошка потріскала і живопись осипувала ся. Докладний розгляд живописи спеціалістом-художником відкрив, що під верхнім образом був другий, первісний; по знятю першої верхньої верстви показав ся первісний оригінальний образ. На думку авторитетного спеціаліста Гордеева образ є ключем для вияснення найдавнішої української іконописи XV—XVII століття.

КАМЧАТКА ПІД ВОДОЮ.

Зі Штокгольму доносять: Після вістей з Петрограда, дня 30. січня в північній Камчатці було страшне землетрясенє. Велика часть півострова Камчатки зникла в морі.

УВ'ЯЗНЕННЯ РОБОЧИХ В РОСІЇ.

Одинадцять членів робочих з центрального Комітету для виробу оружжя в Петербурзі ув'язнено. Їм зроблено закид, що вони належали до революційної партії, що хоче Росію перемінити в соціал-демократичну республіку.

ЗАРУЧИНИ.

Румунський наслідник, будучи у Царській Селі заручив ся зі старшою царською дочкою.

До товаришів по робітничих командах.**Товариші!**

З кожним днем зближається увесь український нарід до своєї Самостійности. Не задовго ми можемо почути, як по всьому світу піде сильний голос: „Вже є Самостійна Україна!“ І кождий з нас буде радіти, веселити ся і схоче як найскорше повернути до своїх рідних на Самостійну Україну. Навіть ті всі товариші, які зараз ворожо стоять до української справи, вернуть таки на Самостійну Україну і стануть вільними й політично незалежними Українцями. І в тій важній хвилі ми всі, товариші, не забуваймо про одне: ми не сміємо вернути до дому такими, якими вислала нас Росія в цю війну. Україна потребує людей грамотних, свідомих, розумних. Тому той, хто зараз не знає грамоти, хай їй вчить ся, хто вмів вже читати, писати, най як найбільше читає книжку, часописи (писати до часописи теж можна). Кожду часопись читайте уважно, слідіть за політикою, розбірайте самі, де є зло, а де добро. Не тратьмо дармо часу. Західно-європейський робітник навіть обідаючи читає часопись. Вчім ся й ми, товариші, від його, бо наука, свідомість—це є засоби до боротьби за краще життя. В нас є вільні вечорі, неділі—посвятім отже якусь часть того вільного часу на читання часописи й книжок. Читайте спільно й розбірайте кождий уступ в вашій часописи „Громадська Думка“, „Вістник Союзу Визволення України“ та інші, а крім часописей читайте й книжки.

Т-во „Самостійна Україна“ в нашому таборі, заснувало мандрівні бібліотеки для тов. по робітничих командах. Зараз маємо 80 бібліотек мандрівних. Багато тов. по роб. командах вже їх читає. Хто прочитає одну бібліотеку, най присилає назад в тов. „Самостійна Україна“ і дістає в обмін інші книжки. Всі книжки є різнородного змісту і дуже цікаві. Спішіть отже, товариші, з замовленням на мандрівні бібліотеки.

Мандрівною бібліотекою користується ся кожда команда даром. Треба тільки, щоб ті товариші, які хочуть читати всі книжки мандрівної бібліотеки, вибрали з поміж себе бібліотекаря. І той бібліотекар буде діставати на руки книжки від нашого товариства і буде дбати про те, аби книжки визичені не нищили ся і не пропадали. Коли з одної бібліотеки книжки вже всі прочитають, присилайте назад в тов. „Самостійна Україна“, а ми вам обміняємо.

Не гайте часу вільного, товариші, пишть до нас за мандрівною бібліотекою й читайте як найбільше. Чим більше свідомі ми станемо, тим краще для нас буде життя на Самостійній Україні. Замовляйте мандрівну бібліотеку або через наших тов. мужів довіря, яких вислало до вас товариство „Са-

мостійна Україна,“ або пишть просто до нас на таку адресу:

Kommandantur des Kriegsgefangenen Lagers,
für den Ukrainischen Unterrichtsausschuss

(S. U.)

in Wetzlar.

ЖЕРТВИ.**На січовий прапор.**

Від гуртка „Надія“, Lützellinden, № 61:6—
3 мр. 50 фен.

На пам'ятник помершим полоненим.

Від т. т. з робітничої команди „Fauergbach“:
т. т. А. З-ов 60 фен., А. Ж-ов 60 фен., Г. С-ко 50 фен.,
О. Ш-ка 30 фен., М. Б-ш 25 фен., М. Р-кій 20 фен.,
П. К-об 20 фен., Н. С-ок 20 фен., Н. К-ов 20 фен.,
В. Р-ов 20 фен., П. Г-ко 10 фен., Г. Т-ов 10 фен.,
І. Т-ов 10 фен., К. М-ц 10 фен., Д. Д-ко 10 фен.,
Е. С-ко 10 ф., К. Н-ов 10 ф., І. А-ко 1 мар., Г.
Т-ов 40 фен. Т. Л-ко 10 фен., разом 5 м. 45 фен.

З робіт. ком. „Nauborn“ від т.т.: М-в 20 фен.,
П-ан 15 фен., Е-ко 20 фен., Л-нко 20 фен., Г-ко
20 фен., Б-ко 10 фен., В-ан 20 фен., С-ев 30 фен.,
Н-нко 20 фен.,
разом 1 м. 75 фен.

З робіт. ком. „Lerheim“ від т.т.: П-ко 1 мар.,
Р-ун 1 м., Б-льд 1 мар., Г-ва 60 фен., З-ий 50 фен.,
З-ан 30 фен., Л-ий 30 фен., П-ач 30 фен., В-ий 10 фен.,
П-йй 30 фен., Ч-ий 20 фен., Чун 1 мр., В-ов 30 фен.,
М-ко 20 фен., С-ах 40 фен., С-нно 40 фен. К-ко
30 фен., С-кій 30 фен., разом 8 марок 50 фен.

З робіт. ком. „Altwiedermus“, № 633 від т.т.:
І. П-ій 1 мр., М. О-ка 50 фен., Н. П-ко 50 фен.,
А. Д-ук 50 фен., В-ода 30 фен., П. Р-ець 30 фен.,
П. С-ко 30 фен., А. Г-ов 30 фен., М-ій 30 фен.,
О-ук 20 фен., Д. Б-ак 20 фен., Н. Ш-ов 20 фен.,
П. З-к 20 фен., П. А-ов 20 фен., М. Б-иш 20 фен.,
разом 5 марок 20 фен.

З робітн. коман. „Bremberg“, № 1664 від т.т.:
Х. Х-ов 1 мар., М. К-ун 50 фен., Я. П-ко 50 фен.,
А. Б-ко 20 фен., К. Д-юк 20 фен., Г. П-ук 30 фен.,
М. Л-ко 50 фен., М. К-ун 20 фен., Г. Л-ко 50 фен.,
А. М-ко 50 фен., А. Г-ець 50 фен., Д. Г-ко 50 фен.,
С. Ш-ков 30 фен., Н. К-ол 20 фен., Т. Б-на 50 фен.,
разом 6 м. 40 фен.,

З робіт. ком. „Dieburg“, № 2065 від т.т.:
Б. № 2800—10 фен., П. № 121—10 фен., К. № 2613
—10 фен., С. № 2704—20 фен., М. № 3129—10 фн.
С. № 215—10 фен., С. № 3107—10 фен., Р. № 3098
—50 фен., П. № 753 10 фен., Л. № 343—10 фен.,
Г. № 121 — 10 фен., разом 1 марка 60 фен.

З робіт. команди „Nieder — Hächts“, № 2692
від т.т. О-ак 1 мар., Д-ко 1 мр., М-ра 1 мар., Ш-ов
50 фен., А-ко 50 фен., З-ий 50 фен., Б-ов 20 фен.,
Ч-ий 20 фен., Ю-ак 20 фен., Г-ар 40 фен., С-ніч
40 фен., С-ов—95 фен., разом 6 марок 85 фен.

Від т. № 131. з роб. ком. 30 фен.

На лазарет (на хорих).

Від т. № 131 з робітничої команди 30 фен.

На часоп. „Громадська Думка“.

Від т. № 131 з робітничої команди 15 фен.

Переписка Редакції.

Тов. Тасяному. Ваші вірші: «Юнак у війську, «Ой дусечка», «Якесь мабуть провідення» до друку не годять ся, бо є цілком необроблені. Пишіть прозою. Ваші «Мрії» (з роб. ком.) занадто розкидані і також до друку не підуть. «Дівчина Сва» є гарна річ і після деяких скорочень буде поміщена в часописі; просимо надсилати ще подібні малюнки.

Тов. Донцю. «Не буде слухати, то голову геть!» не надаєть ся: це є мало цікава розмова, а не літературно оброблена річ. Нарис «Шахта Президент» не має живого змісту для нашого часу і занадто віддає штучною моралю.

Тов. Журбі. Статя «Самост. Україн. держава дасть мир усій Європі» недбало написана, бо крім цілком розірваних між собою своїх і чужих думок нічого цілого не дає.

Тов. Му-ру. Вірш Ваш «Приймацька доля» є слабкий по формі. Оповідання (без назви) дає гарний настрій, але цілком переходить на описані вже річі і тому тратить оригінальність і до друку не піде. Присилайте ще,—ви виробитеьсь напевне.

Тов. Марченко Павел, № 581. Подайте Вашу повну адресу до редакції, бо ми Ваше замовлення получили, а не знаємо куди треба посилати.

Тов. з роб. ком. під. № 131. Ви пожертвували на пам'ятник, на хорих і на редакцію 75 ф., а також замовили часопис, календар і інші книжки на 1 м. 25 ф., але докладної адреси не подали, тому прохаємо як найскорше подати до редакції свою адресу.

Тов. Петру Кривенкові, № 3728. Ви прислали нам 15 ф. на часопис, а адреси своєї не подали, тому просимо написати докладну адресу, бо инакше ми не можемо вислати Вам часопис.

Українські картки.

Хто хоче мати дуже гарні кольорові (з фарби) картки-листівки українського художника А. Ждахи, спішіть з замовленнями в редакцію.

Це є малюнки з нотами до слідуєчих історичних пісень:

1. „Ой, не гаразд, запорожці, не гаразд вчинили“.
2. „Ой, у полі, ой, у полі тай у Баришполі“.
3. „У діброві чорна галка“.
4. „Засвистали козаченьки в поход з полуночі“.
5. „Стогне вітер вільний в полі“.
6. „Гей, не дивуйте, добрії люде!“.
7. „Ой, не світи, місяченьку!“.
8. „Ой, запив козак, запив“.
9. „За Сибіром сонце сходить, хлопці не з'являйте“.
10. „Ой, не знав козак, ой, да не знав Супрун“.

Ціна: одна картка коштує 10 ф.,
десяток 75 ф.

Адреса редакції: Wetzlar. Unterrichts-Ausschuss.
Lagerzeitung.

Купуйте Пам'яткову Книжку

КАЛЕНДАРЬ

— на 1917 р. —

СОЮЗА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

500 стор. друку ++ 103 ілюстрацій

ціна 1 марка.

Замовляти по адресі „Громадської Думки“:

Wetzlar. Ukrainischer Unterrichts-Ausschuss.

Lagerzeitung.

ОГОЛОШЕННЯ.

Всіх, хто звертаєть ся з якими небудь справами до табору або до редакції, просимо подавати докладну адресу,

себто треба писати: імя, прізвище, батальон, особистий №, назву й номер команди.

Тільки що одержані редакцією слідуєчі книжки, які можна виписувати на робітничі команди:

- 1) Географія України С. Рудницького I ч. (з 66 малюнк. і картою), ціна 2 м. 20 ф.
- 2) Географія України С. Рудницького II ч. (з 48 малюнками), ціна 2 м. 50 ф.